

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MAŁOMICE

autor opracowania:
mgr Małgorzata Sadowska

MAŁOMICE 2026r.

Spis treści

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
II. ZAKRES MERYTORYCZNY I PRZYJĘTA METODA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
III. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	10
IV. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OPRACOWANIA	10
Charakterystyka środowiska przyrodniczego	10
Położenie, rzeźba terenu i budowa geologiczna	10
Wody powierzchniowe i podziemne	14
Gleby	17
Warunki klimatyczne	17
Świat przyrody	18
Flora	18
Fauna	19
Prawne formy ochrony przyrody	20
Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska	24
V. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	24
VI. ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE NA ELEMENTY ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY NIMI	25
Główne założenia planu ogólnego gminy Małomice	25
STREFY MIESZKANIOWE	26
Oddziaływanie na klimat lokalny	27
Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	27
Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	27
Oddziaływanie na powietrze	27
Oddziaływanie na klimat akustyczny	28
Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	28
Oddziaływanie na ludzi	28
Oddziaływanie na krajobraz i zabytki	29
Oddziaływanie na zasoby naturalne	29
Oddziaływanie na dobra materialne	29
Oddziaływanie o charakterze skumulowanym	29
STREFY: GOSPODARCZA I USŁUGOWA	30
Oddziaływanie na klimat lokalny	30
Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	30
Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	31
Oddziaływanie na powietrze	31
Oddziaływanie na klimat akustyczny	31
Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	32
Oddziaływanie na ludzi	32
Oddziaływanie na krajobraz i zabytki	32
Oddziaływanie na zasoby naturalne	32
Oddziaływanie na dobra materialne	32
Oddziaływanie skumulowane	33
STREFY: PRODUKCJI ROLNEJ, WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ	33

3PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	33
Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	33
Oddziaływanie na ludzi	34
Oddziaływanie na klimat akustyczny	34
Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	34
Oddziaływanie na krajobraz	34
Oddziaływanie na klimat lokalny	35
Oddziaływanie na zasoby naturalne	35
Oddziaływanie na zabytkami	35
Oddziaływanie skumulowane	35
STREFY: KOMUNIKACYJNA I INFRASTRUKTURALNA	35
Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	36
Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	36
Oddziaływanie na ludzi	36
Oddziaływanie na klimat akustyczny	37
Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	37
Oddziaływanie na krajobraz	37
Oddziaływanie na klimat lokalny	37
Oddziaływanie na zasoby naturalne	37
Oddziaływanie na dobra materialne	38
Oddziaływanie na zabytkami	38
Oddziaływanie skumulowane	38
STREFY: OTWARTA,	38
VII ODDZIAŁYWANIE REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA FORMY OCHRONY PRZYRODY	41
ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO POZA OBSZAREM MIASTA	42
VIII INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	42
IX PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	42
X PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	43
XI ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	43
XII PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	46
XIII STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	47
XIV BIBLIOGRAFIA	48

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 wspomnianej ustawy, stanowi załącznik do prognozy. Organ opracowujący projekt planu ogólnego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko (art. 51, ust. 1) oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu ogólnego i zapewnić w nim udział społeczeństwa (art. 54, ust. 1 i 2). Art. 50 zobowiązuje do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko także w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu. Sporządzenie projektu planu ogólnego gminy Małomice zostało zainicjowane uchwałą Rady Miejskiej w Małomicach Nr III/12/2024 z dnia 6 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Małomice.

II. ZAKRES MERYTORYCZNY I PRZYJĘTA METODA OPRACOWANIA PROGNOZY

Zakres merytoryczny prognozy ustala art. 51 ust. 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a *wymogi wobec*

sporządzających prognozy oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i raportu o oddziaływaniu na obszar Natura 2000 ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy, g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

– z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Małomice uzgodniony został z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Obejmuje on przedstawiony powyżej zakres określony w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W prognozie zgodnie z zaleceniami dokonano oceny zgodności ustaleń dokumentu planistycznego z podstawowymi zasadami i normami zrównoważonego rozwoju, a także ze wskazaniem zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym.

Jednocześnie, w opracowaniu oszacowano zasięg i stopień oddziaływania realizacji planowanych funkcji i zamierzeń na środowisko naturalne oraz ich wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi. W tym dokonano analizy występowania skumulowanego oddziaływania, wynikającego z powiązań funkcjonalno-przestrzennych między obszarem planistycznym a jego otoczeniem.

W prognozie dokonano oceny skuteczności rozwiązań przewidzianych w dokumencie planistycznym, pozwalających ograniczyć lub zminimalizować negatywne skutki realizacji tego dokumentu na środowisko a także zaproponowano dodatkowe rozwiązania, których wprowadzenie do dokumentu planistycznego przyczyni się do poprawy jego jakości.

Dokonano oceny, czy w wyniku powiązań funkcjonalno – przestrzennych pomiędzy analizowanym terenem a jego otoczeniem, wystąpi oddziaływanie skumulowane związane z planowanym zagospodarowaniem terenu, uchwalonymi planami ogólnymi, uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz istniejącymi lub planowanymi do realizacji przedsięwzięciami.

Ponadto, w przedmiotowej prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono uszczegółowione informacje dotyczące:

– istotnych, z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu planistycznego, przewidywanych znaczących oddziaływań na obszary i elementy chronione ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.) – tj na znajdujące się w obszarze planistycznym:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Małomickie Łęgi” PLH080046,
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Dolnej Kwisy” PLH020050
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Bory Dolnośląskie” PLB020005
 - Obszary Chronionego Krajobrazu Bory Dolnośląskie
 - Obszary Chronionego Krajobrazu Dolina Bobru
- istniejące w granicach gminy korytarze ekologiczne,
- wpływu ustaleń dokumentu planistycznego na tereny zieleni, zadrzewienia i zakrzewienia oraz możliwości ich zachowania na terenie objętym projektem dokumentu planistycznego, wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu oraz na zakładanie nowych terenów zieleni a także na obszary leśne;

Dokonano wpływu ustaleń dokumentu planistycznego na wody powierzchniowe i podziemne obszaru planistycznego, również w kontekście istniejących na terenie objętym planem ogólnym terenów nieutwardzonych, ewentualnego dopuszczenia użytkowania studni indywidualnych i przydomowych oczyszczalni ścieków, jak również w kontekście przyjętych rozwiązań mających na celu ochronę wód a także przewidywanej skuteczności tych rozwiązań;

– uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego konieczności lokalizowania nowej zabudowy na obszarach o wykształconej strukturze funkcjonalno–przestrzennej, przede wszystkim poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy.

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze gminy Małomice, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Przeanalizowano wzajemne powiązania między elementami środowiska, odporność środowiska na degradację.

Do opracowania niniejszej prognozy wykorzystano materiały odnoszące się do problematyki ochrony środowiska. Szczegółowy zakres wykorzystanych opracowań przedstawia bibliografia. W prognozie zastosowano metodę polegającą na porównaniu aktualnego stanu funkcjonowania środowiska z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń opisywanego dokumentu. Analizy i wnioski zawarte w prognozie mają charakter ogólny, co wynika z ich dostosowania do poziomu ogólności ustaleń planu ogólnego. Ocenę skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego dokonano z podziałem uwzględniającym wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic miasta, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko konsekwencji realizacji opisywanego dokumentu różnicuje się w zależności od: – bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio, pośrednio, wtórne, skumulowane; – okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe; – częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe; – charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia; – zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne; – trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji; – intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Kluczowe aspekty, które uwzględniono:

1. Oddziaływanie skumulowane

Oceniono czy zagospodarowanie analizowanego obszaru w połączeniu z innymi działaniami planistycznymi w gminie i sąsiedztwie:

zwiększy presję na środowisko – np. przez wzrost zabudowy, zwiększenie emisji, wzrost natężenia ruchu.

zmieni układ funkcjonalno-przestrzenny – czy nowe inwestycje wprowadzają istotne zmiany w układzie osadniczym i środowiskowym.

wpłynie na ciągłość ekologiczną – czy planowane zagospodarowanie narusza korytarze ekologiczne, fragmentuje siedliska czy zaburza retencję wodną.

2. Oddziaływanie na obszary chronione (Natura 2000, krajobraz chroniony)

– określono m.in., czy nowa zabudowa lub inwestycje mogą wpłynąć na integralność siedlisk leśnych i ekosystemy wodne.

– sprawdzono, czy planowana zabudowa wpłynie m.in. na stosunki wodne (np. odwodnienie terenów podmokłych, zwiększenie spływu powierzchniowego).

Obszary chronionego krajobrazu – oceniono m.in. możliwe naruszenie wartości krajobrazowych i kulturowych

3. Ochrona korytarzy ekologicznych

Korytarze ekologiczne (Bory Dolnośląskie – GKZ 4) – przeanalizowano, czy zabudowa nie ograniczy migracji zwierząt i funkcjonowania ekosystemów.

Lokalne korytarze hydrograficzne – oceniono, czy zmiany w użytkowaniu terenu nie wpłyną na zdolność retencyjną gleb i przepływ wód.

4. Krajobraz kulturowy

Wpływ nowych inwestycji na układ osadniczy i historyczne struktury przestrzenne – czy planowana zabudowa harmonizuje z dziedzictwem kulturowym i układem ruralistycznym.

5. Zasady lokalizowania nowej zabudowy

Pierwszeństwo dla uzupełnienia istniejącej zabudowy – unikanie rozpraszania nowej zabudowy i degradacji krajobrazu.

Wykorzystanie terenów już przekształconych – zamiast zajmowania obszarów cennych przyrodniczo.

Zasada zwartej struktury przestrzennej – planowanie rozwoju w sposób minimalizujący presję na środowisko i infrastrukturę.

III. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny jest obowiązkowym aktem prawa miejscowego o zasięgu obejmującym całą gminę, z wyłączeniem terenów zamkniętych wojskowych. Głównym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni.

IV. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OPRACOWANIA

Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie, rzeźba terenu i budowa geologiczna

Obszar opracowania obejmuje teren gminy Małomice o statusie miejsko-wiejskim, którego powierzchnia wynosi około 79,5 km². Pod względem administracyjnym gmina zlokalizowana jest na południowym krańcu województwa lubuskiego, w centralnej i południowej części powiatu żagańskiego. Gmina Małomice od zachodniej strony sąsiaduje z gminą wiejską Żagań, od wschodniej strony z gminą miejsko-wiejską Szprotawa, zaś od południowej - z gminą wiejską Osiecznica. Przez północną część gminy przebiega droga krajowa nr 12 oraz linia kolejowa nr 14 Łódź - Tuplice. Przez południową część gminy przebiega linia kolejowa nr 275 Wrocław - Gubinek.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (Solon, 2018) północna część gminy położona jest w mezoregionie Wzgórz Dalkowskich (318.42), zaś pozostała część znajduje się w obrębie Borów Dolnośląskich (317.74). Granica tych jednostek przebiega równoleżnikowo przez środkową część gminy wzdłuż północnej krawędzi doliny Bobru.

Rzeźba analizowanego terenu określana jest mianem staroglacjalnej, gdyż została ukształtowana głównie podczas starszych zlodowaceń plejstocenu, w okresie od około 300 do 230 tys. lat temu. Na skutek długotrwałych procesów denudacyjnych ukształtowanie powierzchni uległo znacznemu wygładzeniu. Wyraźnie zarysowane w krajobrazie pozostają jedynie najmłodsze elementy rzeźby, takie jak doliny rzeczne – zwłaszcza dolina Bobru – podlegające nadal aktywnym procesom erozji wodnej, oraz wydmy Borów Dolnośląskich, których kształt i zasięg ustabilizował się zaledwie kilka tysięcy lat temu.

Profil hipsometryczny gminy w przekroju południkowym jest wklęsły – najwyżej wyniesione są jej północne i południowe obrzeża, natomiast najniższe partie terenu znajdują się w centralnej części gminy, w dolinie Bobru.

Część gminy na północ od doliny Bobru obejmuje wysoczyznę morenową Wzgórz Dalkowskich, której delikatnie pofałdowana wierzchovina łagodnie opada w kierunku

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICZ

południowym z wysokości 151 m n.p.m. na północnym krańcu gminy do około 125 m n.p.m. w rejonie Bobrzan. Wysokość względna wzgórz nie przekracza 15 m. Wierzchowinę rozczyna południkowo słabo zarysowana dolina ławki o średniej głębokości około 5 m. Uchodzi ona w kierunku południowym do doliny Bobru. Średnie nachylenie terenu wynosi zaledwie 1,5°. Jedynie na stokach antropogenicznych nasypów i stoków teras przekracza ono miejscami 20°.

Przez środkową część gminy przebiega równoleżnikowo rozległa dolina Bobru. Jej dno na wschodnim krańcu zalega na wysokości 115 m n.p.m. i opada w kierunku zachodnim do rzędnej 105,7 m n.p.m. (najniżej położony punkt w gminie). Dolina posiada kilka akumulacyjnych tarasów zalewowych o wysokości od 1 do 10 m nad poziomem zwierciadła rzeki. Maksymalna głębokość doliny wynosi 15 m. Jej krawędzie są na ogół wyraźnie zarysowane. Miejscami nachylenie jej stoków przekracza 25°.

Pozostała część gminy na południe od doliny Bobru obejmuje w przeważającej mierze piaszczystą równinę stanowiącą fragment stożka napływowego Bobru i Kwisy. Jej powierzchnia łagodnie obniża się w kierunku północnym ku dolinie Bobru. Monotonny krajobraz tego obszaru urozmaicają wały wydymowe występujące szczególnie licznie na południe od Śliwnika oraz na zachodnich obrzeżach Sierakowa. W rejonie ostatniej miejscowości na szczycie jednej z wydym przy linii kolejowej znajduje się najwyżej położony punkt w gminie (156,3 m n.p.m.). Wysokość względna wydym wynosi maksymalnie 7 m. Nachylenie ich stoków miejscami dochodzi do 15°. Rzeźbę terenu tej części gminy urozmaicają także ostańce morenowe, zlokalizowane w strefie Małomice - Pruszków i w rejonie Lubiechowa. Zachowały się one w postaci łagodnie zarysowanych wyniosłości terenu, których wysokość względna wynosi od 2 m w rejonie Lubiechowa do 10 m na południe od Małomic.

Obszar gminy położony jest w obrębie bloku przedsudeckiego. W głębokim podłożu geologicznym występują skały paleozoiczne i prekambryjskie, takie jak łupki, gnejsy i granitoidy. Na tych utworach niezgodnie zalegają osady trzeciorzędowe o miąższości do 160 m. Obejmują one piaski, iły oraz pokłady węgla brunatnego, głównie z oligocenu i miocenu. Trzeciorzęd kończy się utworami serii Gozdniczy – glinami kaolinowymi z domieszką piasków i żwirów. Wychodnie tych utworów w postaci niewielkich łusek glacitektonicznych występują w strefie ostańców morenowych na południowy zachód od Małomic.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICZ

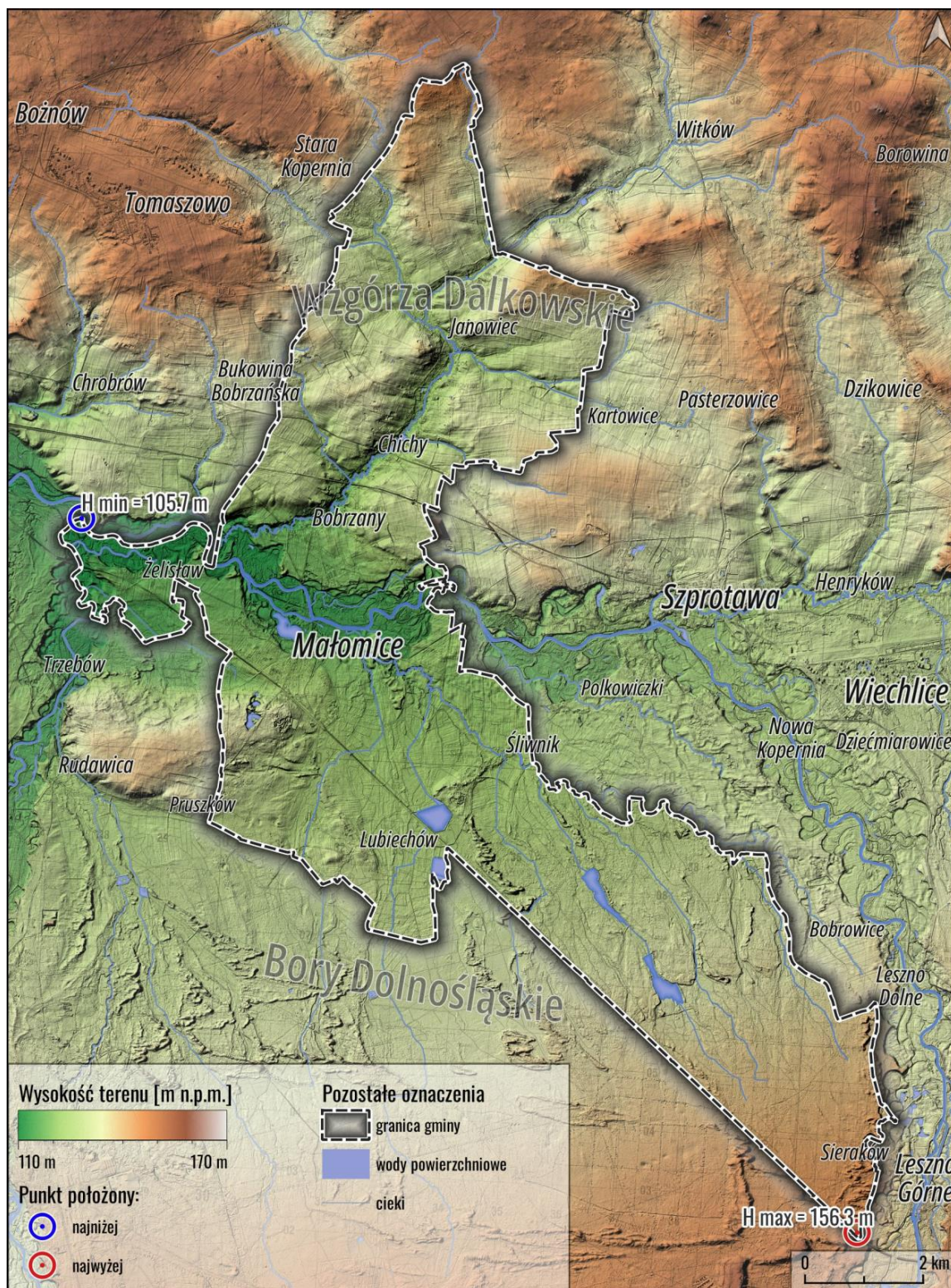
Czwartorzęd tworzy niemal ciągłą pokrywę osadów o miąższości miejscami przekraczającej 160 m. Związana jest ona dwoma zlodowaczeniami: środkowopolskim (gliny zwałowe wysoczyzny morenowej Wzgórz Dalkowskich i piaski wodnolodowcowe Borów Dolnośląskich) oraz północnopolskim, z którego pochodzą głównie osady piaszczysto-żwirowe akumulacji rzecznej wyścielające wyższe poziomy terasów zalewowych doliny Bobru.

W południowej części gminy lokalnie występują piaski eoliczne tworzące wały wydm parabolicznych o kilkumetrowej wysokości.

Osady holocenu to głównie piaski i żwiry rzeczne, koncentrujące się w dolinie Bobru. Tworzą one tarasy zalewowe o kilkumetrowej wysokości i szerokości ponad 1,5 km. Składają się z różnoziarnistych piasków, żwirów oraz namulów rzecznych (mad).

Doliny mniejszych cieków i zagłębień terenu wypełnione są głównie osadami drobnymi – namułami piaszczystymi z przewarstwieniami piasku – o zmiennej miąższości do 5 m. Ponadto na południowy wschód od Małomic występują rozległe torfowiska, których miąższość zwykle nie przekracza 2 m.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby planu ogólnego gminy Małomice LabGis, Gdynia, 2025 r.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania według Atlasu Podziału Hydrograficznego Polski jest położony w dorzeczu rzeki Odry - w zlewni Bobru i jej dopływów, do których należą m.in.: Kwisa, Iławka, Stawna i Ruda.

Bóbr przepływa równoleżnikowo przez środkową część gminy. To ciek II rzędu uchodzący bezpośrednio do Odry. Powierzchnia zlewni mierzona do ujścia Kwisy wynosi około 3174 km². Jego średni roczny przepływ na profilu pomiarowym w Szprotawie wynosi średnio 25,7 m³/s, zaś na profilu w Żaganiu – 39,2 m³/s. Ukształtowanie doliny jest typowe dla średniej wielkości rzek nizinnych ze stosunkowo głęboko wciętym korytem oraz płaskimi terasami zalewowymi rozciągającymi się na obu stronach koryta. Przebieg rzeki ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami. Dolina rzeki ma zmienną szerokość i ograniczona jest wałami przeciwpowodziowymi lub naturalnymi stromymi skarpami na jej krawędziach. Szerokość koryta wynosi od 15 do 65 m. Jego średni spadek na analizowanym terenie wynosi 1,25‰. Prędkość nurtu na wysokości Małomic wynosi około 0,6 m/s. 9

Bóbr na analizowanym obszarze charakteryzuje się wyraźną sezonową zmiennością przepływów, typową dla rzek o zasilaniu mieszanym (śnieżno-deszczowym). W okresie wiosennym obserwuje się wzrost przepływów spowodowany topnieniem śniegu w Sudetach oraz zwiększonymi opadami deszczu. Te czynniki prowadzą do podwyższonych stanów wody, które mogą osiągać poziomy alarmowe, zwłaszcza w przypadku intensywnych opadów lub szybkiego topnienia śniegu.

Latem, mimo występowania okresów suszy, intensywne opady burzowe mogą prowadzić do gwałtownych, krótkotrwałych wzrostów poziomu wody. Są one najczęstszym powodem występowania powodzi. Jesienią przepływy w Bobrze zazwyczaj maleją, osiągając najniższe wartości we wrześniu. Pomimo występowania opadów w tym okresie, ich intensywność i rozkład nie są wystarczające, aby znacząco zwiększyć przepływy, co prowadzi do obniżenia poziomu wody w rzece. W okresie zimowym przepływy są zazwyczaj stabilne, jednakże odwilże i opady deszczu mogą prowadzić do wzrostów poziomu wody.

Największym dopływem Bobru analizowanego obszaru jest Kwisa, której ujściowy odcinek stanowi zachodnią granicę gminy. Na jej terenie odwadnia ona jedynie tereny wokół Żeliszawia. Szerokość koryta Kwisy wynosi na tym odcinku od 10 do 20 m, zaś prędkość przepływu – około 0,6 m/s. Powierzchnia zlewni wynosi około 1026 km².

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMIC

Pozostałe dopływy Bobru są zdecydowanie mniejsze – ich szerokość nie przekracza 3 m. Posiadają zwykle uregulowane koryta. Zostały one przedstawione niżej w kolejności wynikającej z powierzchni ich zlewni.

Rzeka Ruda jest lewobrzeżnym dopływem Bobru. Odwadnia południowo-wschodnią część gminy. Powierzchnia zlewni wynosi około 164 km², obejmuje ona w większości kompleksy leśne Borów Dolnośląskich. Rzeka w środkowym odcinku przepływa przez miejscowość Śliwnik. Uchodzi do Bobru na wschodnich obrzeżach Małomic. Szerokość koryta w odcinku ujściowym wynosi około 2-3 m.

Ławka jest prawobrzeżnym dopływem Bobru. odwadnia północną część gminy. Przepływa przez Janowiec, Chichy i Bobrzany. Powierzchnia zlewni wynosi około 96 km², obejmuje ona w większości użytki rolne. Szerokość koryta w odcinku ujściowym wynosi około 3 m.

Stawna jest lewobrzeżnym dopływem Bobru. odwadnia południową część gminy. Powierzchnia zlewni wynosi około 96 km², obejmuje ona głównie użytki rolne, łąki i tereny leśne. Szerokość koryta w odcinku ujściowym wynosi około 1,5 m.

Praktycznie wszystkie zbiorniki wodne analizowanego terenu mają genezę antropogeniczną. Występują one głównie w południowej części gminy. Do największych z nich zaliczają się dwa zbiorniki o powierzchni 16 i 18 ha (Stawy Bobrowieckie), zlokalizowane w na terenie leśnym w południowo-wschodniej części gminy. Są one silnie zamulone i zarośnięte. Pomędzy Lubiechowem i Śliwnikiem zlokalizowane są dwa stawy hodowlane o szacunkowej powierzchni 16 ha (Kociołek) oraz 8,5 ha (Lubiechowski Staw). W północno-zachodniej części Małomic zlokalizowany jest zbiornik „Zalew” o powierzchni niemal 12 ha, otoczony terenami rekreacyjnymi. Na południowych obrzeżach Małomic występuje kilka zbiorników poeksploatacyjnych o powierzchni od 0,2 do 2,8 ha. Kilkaset metrów na wschód od Małomic, pomiędzy ujściowym odcinkiem Rudej oraz Stawnej, zlokalizowany jest zbiornik o powierzchni 2,2 ha. Powierzchnia pozostałych zbiorników nie przekracza 0,5 ha. Występują one głównie w starorzeczach Bobru oraz w dolinie Ławki.

Pozostałe elementy sieci hydrograficznej gminy reprezentowane są głównie przez drobne ciek i rowy melioracyjne występujące szczególnie licznie w rejonie Lubiechowa, Śliwnika, Małomic, oraz w lasach wokół rzeki Rudnej pomiędzy Chichami i Starą Kopernią, gdzie występują rozległe obszary gruntów zmeliorowanych.

Wody podziemne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICZE

Na terenie gminy występują dwa główne piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Warunki hydrogeologiczne są tu zróżnicowane. Przez okolice miejscowości Bobrzany przebiega równoleżnikowo granica między dwiema jednostkami hydrogeologicznymi, dzieląca ten obszar na część północną znajdującą się w obrębie regionu wielkopolskiego, oraz część południową należącą do regionu przedsudeckiego.

W części gminy na północ od Bobrzan obejmującej wysoczyznę lodowcową główny użytkowy poziom wodonośny występuje w piaszczystych i żwirowych utworach trzeciorzędu. Zwierciadło wód tego poziomu zalega na głębokości od 15 do 20 m p.p.t. pod pokrywą utworów słabo przepuszczalnych (gliny zwałowe i ility). Miąższość warstw wodonośnych wynosi 5-10 m, wydajność potencjalna studni – około 20 m³/h, współczynnik filtracji od 7 do 9 m/24h, przewodność poziomu wodonośnego – od 50 do 90 m²/24h. Warstwy wodonośne są zasilane przez przesączanie z wyższych poziomów oraz przez okna hydrogeologiczne. Wody podziemne przepływają tu w kierunku południowym, ku dolinie Bobru.

W pozostałej części gminy na południe od Bobrzan, obejmującej głównie dolinę Bobru oraz równiny Borów Dolnośląskich, główny użytkowy poziom wodonośny występuje najczęściej w warstwach czwartorzędowych. Jedynie w Małomicach wody ujmowane są z utworów trzeciorzędu. Czwartorzędowe główne użytkowe piętro wodonośne występuje pod kilkumetrową warstwą glin zwałowych lub innych utworów słabo przepuszczalnych zwłaszcza w dolinie Bobru. Charakteryzuje się jednolitym rozprzestrzeniem w utworach piaszczysto-żwirowych doliny Bobru i osadów wodnolodowcowych. Poziomy wodonośny w tych utworach występują w łączności hydraulicznej. Zwierciadło wody ma charakter lekko napięty. Miąższość utworów wodonośnych wynosi od 7 m do 22 m. Współczynnik filtracji waha się w granicach od 3 m/24h do 35 m/24h. Wodoprzewodność, decydująca o zasobności jednostki, jest bardzo zróżnicowana - wynosi od 23 do 638 m²/24h. Wydajności potencjalne studni oscylują w granicach od 4 do 51 m³/h.

Piętro czwartorzędowe zasilane jest przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych oraz przesiąkanie wód przez nadkład utworów półprzepuszczalnych. Odpływ wód nawiązuje do ukształtowania powierzchni terenu i jest on skierowany ku dolinie Bobru.

Południowo-wschodni kraniec gminy w rejonie Sierakowa położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 315 „Gozdnicza Chocianów”.

Mieszkańcy gminy są aktualnie zaopatrywani w wodę z pięciu ujęć wód zlokalizowanych w Janowcu, Chichach oraz w Śliwniku (patrz - rozdz. 6.4.3). Ujęcia

posiadają strefę ochrony bezpośredniej obejmującą teren w promieniu do 3 metrów wokół studni. Natomiast nie zostały dla nich wyznaczone strefa ochrony pośredniej.

Gleby

Gleby analizowanego obszaru charakteryzują się stosunkowo zróżnicowaną, na ogół przeciętną wartością produkcyjną. W północnej części gminy obejmującej wysoczyznę morenową ich skałami macierzystymi są głównie osady czwartorzędowe o genezie lodowcowej (głównie gliny). Wykształciły się z nich stosunkowo żyzne gleby brunatne. Natomiast w południowej części gminy obejmującej równiny stożek napływowy Bobru i Kwisy skałami macierzystymi gleb są utwory wodnolodowcowe składające się głównie z piasków i żwirów. Wytworzyły się z nich najczęściej gleby glejowe i bielcowe zaliczane do najmniej produktywnych. W większości zostały one przeznaczone na potrzeby gospodarki leśnej. W dolinach rzek i podmokłych obniżeniach terenu dominują osady holoceni, związane z późniejszymi procesami akumulacji materiału organicznego i rzeczno.

Na użytkach rolnych analizowanego terenu dominują gleby brunatne wylugowane i kwaśne (19,7% powierzchni gminy). Występują one najczęściej w północnej części gminy obejmującej wysoczyznę morenową Wzgórz Dalkowskich, a także w rejonie Żeliszawa i Iławy. Rozwinęły się one głównie na piaskach słabogliniastych. Zawierają przeciętną ilość związków mineralnych, mają kwaśny odczyn i stosunkowo niewielką zawartość próchnicy. Gleby te zalicza się zwykle do gleb średnio urodzajnych (kompleks żytni przydatności rolniczej). Na glinach zwałowych w północnej części gminy w rejonie Bobrzan oraz na wschód od Janowca, rozwinęły się gleby brunatne właściwe (6,5% powierzchni gminy). Zawierają znaczne ilości minerałów ilastych oraz węglanu wapnia. Są zaliczane do gleb urodzajnych i kwalifikowane do pszennych kompleksów przydatności rolniczej. Są to najbardziej produktywne gleby w gminie.

Warunki klimatyczne

Analizowany obszar należy do strefy klimatu umiarkowanego w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów mas powietrza znad Atlantyku z kontynentalnymi. Znajduje się on w lubuskiej dzielnicy klimatycznej (Woś, 1999), należącej do najcieplejszych w kraju. Najczęściej napływającymi nad omawiany obszar masami powietrza są wilgotne masy powietrza polarno-morskiego, związane z intensywnym przemieszczaniem się i dużą

aktywnością północnoatlantyckiego niżowego ośrodka barycznego (z kierunku zachodniego). Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce. Wiosna i lato są ciepłe oraz długie, zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną.

Świat przyrody

Flora

Aktualna roślinność obszaru opracowania została uformowana w warunkach silnej antropopresji. Naturalne zbiorowiska leśne zachowały się jedynie na niewielkich siedliskach łągów i olsów w podmokłych i trudno dostępnych zagłębieniach terenu. Na przeważającej powierzchni gminy dawne siedliska lasów liściastych w postaci dąbrów, buczyn i grądów, zostały zajęte przez zbiorowiska lasów iglastych i mieszanych. Najsilniej przekształcona została szata roślinna terenów zajętych pod osadnictwo i rolnictwo, gdzie dominuje obecnie roślinność ruderalna i segetalna.

Struktura fitocenotyczna rozpatrywanego terenu jest urozmaicona przez:

- zwarte i rozległe kompleksy leśne, głównie w typie siedliskowym boru świeżego, lasu świeżego oraz lasu mieszanego świeżego,
- izolowane płyty śródpolnych drobnych kompleksów leśnych, głównie w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego,
- aleje i szpalery drzew wzdłuż dróg,
- zadrzewienia dawnych parków willowych,
- śródpolne liniowe zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych,
- zbiorowiska roślin uprawnych na gruntach ornych z towarzyszącymi im zespołami zbiorowisk synantropijnych,
- zbiorowiska łąkowe i pastwiska - rozwinięte przeważnie na siedliskach wilgotnych,
- zbiorowiska ruderalne, zarośla i murawy głównie na terenach zabudowanych,
- roślinność szuwarowa występująca przeważnie wokół zbiorników wodnych i w podmokłych zagłębieniach terenu.

LASY

Lasy pokrywają niemal 52% powierzchni gminy (4124 ha), z czego grunty leśne w rozumieniu ustawy o lasach stanowią 94% (3889 ha). Dominują tu siedliska boru mieszanego świeżego (23%), boru mieszanego wilgotnego (19%) oraz boru świeżego (16%). Najczęstszym gatunkiem lasotwórczym jest sosna (73% udziału w powierzchni lasów).

Gatunki liściaste posiadają zdecydowanie mniejszy udział (dąb: 14%, brzoza: 5%, olsza 5%, pozostałe gatunki: 3%).

Fauna

Ssaki

Na obszarze lasów nadleśnictwa Szprotawa dotychczas stwierdzono około 19 gatunków ssaków, w tym 5 ściśle chronionych. Z pośród najcenniejszych gatunków należy wymienić wilka a także liczne gatunki nietoperzy takich, jak: gacek brunatny, gacek szary, karlik malutki, mopek, mroczek późny. Pozostałe gatunki ssaków to zwierzęta pospolite takie jak: jeleń, sarna, dzik, lis, kuna domowa i leśna, tchórz, gronostaj, łasica, bóbr.

Ptaki

Na całym terenie nadleśnictwa stwierdzono 151 gatunków, z czego 145 podlegających ochronie ścisłej. Do najcenniejszych należy: świstun, rybołów, błotniak zbożowy, łączak. Są to gatunki wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt o wysokim lub skrajnie wysokim ryzyku wyginięcia.

Na łąkach pomiędzy Małomicami i Lubiechowem usytuowano tzw. „powierzchnię próbną MPD” o rozmiarze 1x1 km, na której przeprowadza się obserwacje ptaków w ramach projektu Monitoringu Ptaków Polski⁸. Kontrole przeprowadzone w 2002 roku wykazały obecność 53 gatunków ptaków takich jak: białorzytka, bogatka, błotniak stawowy, cierniówka, czajka, dymówka, dzierlatka, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzwonec, grzywacz, gąsiorek, jarzębatka, kos, kowalik, kruk, kszyc, kukułka, kulczyk, kuropatwa, kwiczoł, lerka, makolągwa, modraszka, myszołów, oknówka, ortolan, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląskwa, potrzuszcz, potrzos, przepiórka, rudzik, skowronek, strumieniówka, strzyżyk, szczygieł, szpak, sójka, słowik rdzawy, trznadel, turkawka, wilga, zaganiacz, zięba, łożówka, śpiewak, świergotek łąkowy, żuraw.

Gady

Gady na terenie omawianego nadleśnictwa są reprezentowane przez 5 gatunków. Są to: zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna oraz padalec. Najdogodniejszymi siedliskami gadów są suche i nasłonecznione murawy.

Płazy

Na badanym obszarze odnotowano występowanie 13 gatunków płazów, z czego 6 podlega ochronie ścisłej. Są one reprezentowane przez takie gatunki jak: traszka grzebieniasta,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

traszka zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, ropucha paskówka, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorkowa, żaba śmieszka, rzekotka drzewna.

Ryby

W rzekach i zbiornikach wodnych na terenie Nadleśnictwa Szprotawa wykazano zaledwie 6 gatunków ryb: kielb białopłetwy, różanka, koza, piskorz, śliz, głowacz białopłetwy, a także jeden gatunek minoga (minóg strumieniowy). Prawdopodobnie bogactwo gatunków ryb jest na analizowanym obszarze zdecydowanie większe.

Bezkręgowce

Na terenie Nadleśnictwa Szprotawa rozpoznano 16 gatunków bezkręgowców, z czego 5 podlega ochronie ścisłej. Do najcenniejszych gatunków należy: pachnica dębowa, trzepla zielona, zalotka większa, żagnica zielona, czerwończyk nieparek, modraszek nausitous, przeplatka matura. Należy zakładać, iż rzeczywista liczebność gatunków owadów na obszarze opracowania jest zdecydowanie większa.

Prawne formy ochrony przyrody

Do obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, występujących na omawianym terenie należą:

- dwa specjalne obszary ochrony siedlisk „Małomickie Łęgi” PLH080046 oraz Natura2000: „Dolina Dolnej Kwisy” PLH020050,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Łęgi nad Nysą Łużycką” PLH080038,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Bory Dolnośląskie” PLB020005,
- 2 obszary chronionego krajobrazu: „Bory Dolnośląskie” oraz „Dolina Bobru”,
- 3 użytki ekologiczne: Łabędzie Stawy, Żurawie Bagno, Sowie Bagno,
- 12 pomników przyrody.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Małomickie Łęgi” PLH080046

obejmują dolinę Bobru w środkowej części gminy. Całkowita jego powierzchnia wynosi 993,0 ha¹⁴, z czego 466,8 ha w granicach analizowanej gminy. Dolina Bobru ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami i stosunkowo głęboko wcięty korytem oraz tarasami zalewowymi i naturalnymi stromymi skarpami.

Obszar ma duże znaczenie dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki wraz z występującymi tu licznymi biocenozami - grądu środkowoeuropejskiego. Na jego

terenie występuje 7 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, oraz 7 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Dolnej Kwisy” PLH020050

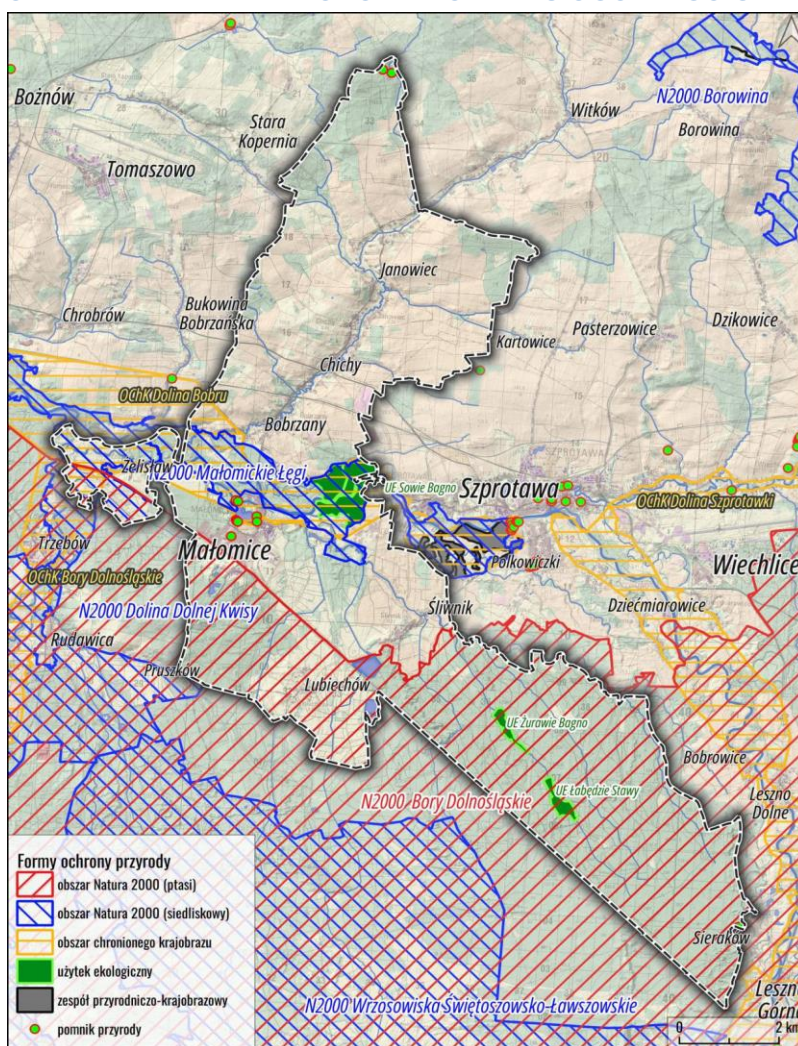
obejmuje niewielki fragment doliny Kwisy w rejonie Żeliszawia. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 5984 ha, z czego 212 ha w granicach gminy. Obszar jest ważny w szczególności dla ochrony dobrze zachowanych siedlisk łągowych. Stwierdzono tu 18 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 17 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 4 typy siedlisk przyrodniczych.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Bory Dolnośląskie” PLB020005

obejmuje fragment Borów Dolnośląskich na południe od Żeliszawia, Małomic i Sliwnika. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi aż 172093 ha, z czego 3463 ha w granicach gminy. W jego granicach stwierdzono występowanie 37 gatunków ptaków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE lub wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, a także 11 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Bobru” - został powołany Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego. Jego całkowita powierzchnia wynosi powierzchnia 11863 ha, z czego 685 ha znajduje się w zasięgu analizowanego obszaru. Obejmuje on dolinę Bobru w środkowej części gminy. Celem ochrony tego obszaru jest czynna ochrona ekosystemów obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych doliny rzeki Bóbr.

Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Dolnośląskie został powołany Rozporządzeniem Nr 6 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu. Jego całkowita powierzchnia wynosi powierzchnia 21093 ha, z czego jedynie 40 ha znajduje się w granicach obszaru opracowania (niewielki fragment doliny Kwisy na zachód od Żeliszawia). Celem ochrony tego obszaru jest czynna ochrona ekosystemów obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej wielkiego kompleksu leśnego, dolin rzecznych i związanych z nimi korytarzy ekologicznych.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 użytki ekologiczne. Zostały one ustanowione rozporządzeniem nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytk ekologiczny. Dwa z nich (Żurawie Bagno o pow. 18,25 ha, Łabędzie Stawy o pow. 20,4) obejmują Stawy Bobrowieckie w południowo-wschodniej części gminy, których główną wartością przyrodniczą jest siedlisko z roślinnością wysoką wód stojących, miejsce lęgów i bytowania żurawia, łabędzia niemego i innego ptactwa wodnego a jednocześnie łowisko bielika. Celem ochrony tych obszarów jest ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

UE „Sowie Bagno” o powierzchni 4,97 ha obejmuje fragment lasów lęgowych i grądowych w dolinie Bobru. Główną wartością przyrodniczą tego obszaru jest teren podmokły z oczkami wodnymi, porośnięty krzewami i drzewami tj. dąb, grab, lipa,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

topola, wierzba oraz teren występowania wełnianki pochowatej, wąskolistnej i rosiczki okrągłolistnej. Celem jego ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

- Pomniki przyrody

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 12 pomników przyrody. Zostały one przedstawione w poniższej tabeli:

Tab. Pomniki przyrody występujące na obszarze opracowania.

Nr	Kod Inspire	Obiekt	Gatunek	Data utw.
1	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 429	drzewo	Dąb szypułkowy	05.08.09
2	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 428	grupa drzew	Dąb szypułkowy	10.11.86
3	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 428	grupa drzew	Dąb szypułkowy	10.11.86
4	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 428	grupa drzew	Dąb szypułkowy	10.11.86
5	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 431	drzewo	Dąb szypułkowy	30.12.09
6	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 437	drzewo	Dąb szypułkowy	05.08.03
7	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 430	drzewo	Buk pospolity	05.08.09
8	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 438	drzewo	Dąb szypułkowy	05.08.03
9	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 428	grupa drzew	Dąb szypułkowy	10.11.86
10	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 434	drzewo	Dąb szypułkowy	05.08.03
11	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 435	drzewo	Dąb szypułkowy	05.08.03
12	PL.ZIPOP.139 3.PP.0810053. 436	drzewo	Dąb czerwony	05.08.03

Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach oceny jakości powietrza. Gmina Małomice została włączona do strefy lubuskiej obejmującej niemal całą powierzchnię województwa. Dlatego prezentowane dla niej dane są niestety niereprezentatywne dla obszaru gminy.

Na terenie gminy brak jest punktów pomiaru zanieczyszczeń powietrza wchodzących w skład Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ). Najbliższy znajduje się w Żarach, około 23 km na zachód od granic obszaru opracowania oraz w Kliczkowie (27 km na południe od Małomic). Wyniki monitoringu pochodzące z tego punktu są w niewielkim stopniu reprezentatywne dla analizowanego obszaru.

Z tego względu można dokonać jedynie ogólnej oceny jakości powietrza, opierającej się na analizie rozmieszczenia poszczególnych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza oraz na ocenie archiwalnych wyników pomiarów jakości powietrza dla sąsiednich terenów.

Czynnikiem korzystnie wpływającym na warunki aerosanitarne omawianego terenu jest znaczny poziom lesistości oraz niewielka liczba źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Natomiast czynnikiem niekorzystnym jest możliwość okresowego tworzenia się zjawiska inwersji termicznej na rozległych równinach wokół Małomic, co sprzyja kumulowaniu się zanieczyszczeń powietrza w warstwach przyziemnych.

Lokalnie mniej korzystne warunki mogą występować głównie na terenach przyległych do drogi krajowej nr 12 (średnie dobowe natężenie ruchu samochodowego w 2020 wynosiło ponad 5184 poj./24h9). Transport samochodowy odpowiada za wzrost stężenia pyłu zawieszonego, tlenków azotu oraz węglowodorów aromatycznych (m. in. benzen, toluen, ksylen).

V.POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego gmina Małomice będzie się rozwijać się w oparciu o obecnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, i tylko w tym zakresie. Bez planu ogólnego nie będzie można wydawać decyzji o warunkach zabudowy, ani zmieniać i uchwalać nowych planów zagospodarowania przestrzennego

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

Ideą projektu planu ogólnego jest promowanie zabudowy skoncentrowanej, odpowiednio gęstej i wielofunkcyjnej, wygodnej do przemieszczania się pieszo, rowerem i komunikacją publiczną, o wysokim poziomie harmonijności, przy czym chodzi o harmonię wielostronną – funkcjonalną, przyrodniczą, środowiskową, gospodarczą, społeczną, kulturową oraz wizualno-estetyczną. Brak tego dokumentu, nie będzie też uwzględniał istotnych z punktu ochrony środowiska zagadnień tj:

- obszarów chronionego krajobrazu,
- obszarów zagrożenia powodziowego,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
- bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- analizy ekonomicznej, środowiskowej i społecznej,
- prognozy demograficznej, w tym uwzględniającej, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

VI. ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE NA ELEMENTY ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY NIMI

Główne założenia planu ogólnego gminy Małomice

Plan ogólny jest obowiązkowym aktem prawa miejscowego o zasięgu obejmującym całą gminę, z wyłączeniem terenów zamkniętych wojskowych. Głównym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni.

Fundamentem do formułowania ustaleń planu ogólnego jest podział na strefy planistyczne. Wyznaczają one przeznaczenie i charakter poszczególnych obszarów gminy.

Strefy planistyczne wyznaczają dominujące funkcje danego obszaru i ułatwiają zarządzanie przestrzenią na terenie wsi. Zgodnie z ideą zwartej zabudowy, planując rozwój miejscowości wiejskich, należy uwzględniać struktury wielofunkcyjne, czyli tworzyć takie plany, w których

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

większość podstawowych potrzeb mieszkańców można zaspokoić w jak najmniejszej odległości od ich domów.

Dla poszczególnych stref przypisano obligatoryjne parametry zabudowy. Dodatkowo wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy.

W ramach planu ogólnego wydzielono strefy, które wraz z określonymi parametrami i wskaźnikami urbanistycznymi definiują przyjętą dla danego obszaru wizję rozwoju.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Małomice przewidziano wzajemne powiązania i relacje między poszczególnymi strefami poprzez systemy:

- **przyrodniczy** – obejmujący układ otwartych terenów leśnych Borów Dolnośląskich, uzupełnione o mokradła, stawy i mniejsze siedliska o znaczeniu ekologicznym, które pełnią funkcje korytarzy ekologicznych i retencji wód. Obszary te są częściowo chronione prawnie poprzez użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000, zapewniając zachowanie różnorodności biologicznej i procesów ekologicznych
- **transportowy** – jako układ komunikacyjny, w tym drogi na poziomie krajowym i regionalnym. Przez teren gminy przebiega droga krajowa **dk12**. Strefę komunikacyjną uzupełniają drogi wojewódzkie i powiatowe, które zapewniają powiązania z sąsiednimi miejscowościami i gminami.
- **infrastruktury technicznej** – obejmujący wszystkie elementy uzbrojenia technicznego, które warunkują rozwój gminy. Są to sieci gazowe, elektroenergetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne itp., które zapewniają mieszkańcom i inwestorom dostęp do kluczowych usług w postaci strefy infrastrukturalnej.

W granicach gminy Małomice wyznaczone zostały kategorie terenów o zróżnicowanych kierunkach zagospodarowania dla których zostały określone dominujące funkcje.:

STREFY MIESZKANIOWE

Funkcja mieszkaniowa w gminie Małomice ma charakter przeważnie ekstensywny. Dominuje zabudowa indywidualna jednorodzinna, która w zależności od lokalizacji

charakteryzują się w mniejszym lub większym stopniu rozproszeniem zabudowy. W niewielkim stopniu występuje zabudowa wielorodzinna.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Rozwój zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza w formie rozproszonej, prowadzi do częściowej zmiany lokalnego mikroklimatu poprzez uszczelnianie powierzchni, wycinanie drzew i ograniczanie powierzchni biologicznie czynnych. Skutkiem może być lokalny wzrost temperatury oraz obniżenie wilgotności powietrza w rejonach o dużym stopniu zabudowy. W gminie Małomice z uwagi na przewagę zabudowy ekstensywnej i obecność znaczących kompleksów leśnych, zjawiska te będą miały ograniczony zasięg.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Ekstensywna zabudowa jednorodzinna powoduje fragmentację siedlisk i przekształcanie powierzchni biologicznie czynnych. Może to skutkować zmniejszeniem różnorodności gatunkowej oraz zaburzeniami w migracji zwierząt, zwłaszcza drobnych ssaków i płazów.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych (drogi, podjazdy, dachy) wpływa na ograniczenie naturalnej infiltracji wód opadowych i może przyczyniać się do lokalnych podtopień. Potencjalnym zagrożeniem jest także zanieczyszczenie wód podziemnych w wyniku nieszczelnych zbiorników bezodpływowych czy niewystarczająco rozwiniętej kanalizacji sanitarnej. W kontekście planu ogólnego istotne jest zapewnienie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej. Takie podejście władz publicznych w momencie rozwoju zabudowy przewidzianej w planie ogólnym, powinno zminimalizować negatywny oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.

Wyznaczając strefy mieszkaniowe kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju przestrzennego ograniczając nadmierną urbanizację, uwzględniając istniejącą infrastrukturę wodociągową ochronę zasobów wodnych (w tym ujęć wód podziemnych) oraz zachowanie istniejących stosunków wodnych i przeciwdziałanie ich degradacji.

Oddziaływanie na powietrze

Większa świadomość proekologiczna mieszkańców oraz tendencje wykorzystywania

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

ekologicznych instalacji grzewczych może w znacznym stopniu poprawić stan powietrza atmosferycznego, zanieczyszczonego w głównej mierze przez związki pochodzące z ogrzewania domów za pomocą niskiej jakości węgla i innych paliw stałych, często w piecach nie spełniających żadnych standardów emisyjnych. W nowej zabudowie obserwuje się korzystny trend związany z wykorzystaniem w większym stopniu energii ze źródeł odnawialnych (kolektory słoneczne, energia z gruntu i wód gruntowych). Wprawdzie w planie ogólnym nie ustala się, żadnych zasad odnoszących się do działań mających na celu redukcję niskiej emisji, to już w Strategii Rozwoju Gminy, która obecnie pełni również rolę określającą politykę przestrzenną gminy wskazuje się powyższe cele. Przy ich uwzględnianiu rozwój zabudowy mieszkaniowej nie powinien wpłynąć negatywnie na stan powietrza.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Zabudowa mieszkaniowa generuje niewielki hałas lokalny, związany z ruchem samochodowym oraz działalnością gospodarczą towarzyszącą domom. W gminie o charakterze wiejskim zjawisko to będzie miało ograniczone znaczenie, jednak przy drogach wojewódzkich i powiatowych może wystąpić podwyższony poziom hałasu. W planie ogólnym wyznaczono strefy mieszkaniowe, które w jak najmniejszym stopniu wymagałyby nowego skomunikowania.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Na terenach zagospodarowanych naturalna rzeźba terenu oraz budowa i skład chemiczny gleby uległy w znacznym stopniu przekształceniu.

Przewidywany rozwój zabudowy mieszkaniowej na już częściowo zainwestowanych terenach powinien w sposób nieznaczny wpłynąć na rzeźbę terenu. Nie przewiduje się rozwoju mieszkalnictwa na obszarach, na których w sąsiedztwie nie występują tereny zainwestowane.

Oddziaływanie na ludzi

Funkcja mieszkaniowa ma zasadniczo pozytywny wpływ na warunki życia mieszkańców, poprawiając dostęp do usług, infrastruktury i przestrzeni zamieszkania. Potencjalne negatywne skutki mogą być związane z pogorszeniem jakości powietrza (niska emisja), hałasem komunikacyjnym oraz ograniczeniem dostępu do terenów zieleni w

przypadku nadmiernego rozpraszania zabudowy.

Oddziaływanie na krajobraz i zabytki

Rozproszona zabudowa jednorodzinna może powodować przekształcenia krajobrazu wiejskiego, osłabiając jego tradycyjny, rolniczo-leśny charakter. Może także wpływać na ekspozycję i walory zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego, szczególnie w centralnych częściach wsi.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja zabudowy mieszkaniowej powoduje trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej i leśnej. Oznacza to ograniczenie dostępności zasobów naturalnych, w tym gleb, drewna i przestrzeni biologicznie czynnej. Skala oddziaływania zależy od wielkości nowych terenów budowlanych.

Oddziaływanie na dobra materialne

Rozwój mieszkalnictwa przy jednoczesnym zachowaniu wartości kulturowych i dbałości o walory krajobrazowe wpłynie na wzrost wartości materialnej obszaru, a tym samym na wzrost wartości poszczególnych nieruchomości i dóbr materialnych.

Oddziaływanie o charakterze skumulowanym

Kumulacja oddziaływań związanych z rozwojem zabudowy mieszkaniowej dotyczy głównie jakości powietrza (niska emisja), fragmentacji siedlisk oraz trwałej zmiany krajobrazu. W połączeniu z innymi funkcjami przestrzennymi (np. usługową czy komunikacyjną) może to prowadzić do stopniowego zwiększania presji na środowisko. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

Przewidywany poziom znaczącego oddziaływania ww. zainwestowania, przewidzianego projektem planie ogólnym, na środowisko można ocenić w następujący sposób:

- pod względem charakteru zmian – jako bez znaczenia/niepożądane,
- pod względem intensywności przekształceń – jako zauważalne/duże,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie, skumulowane,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,

- pod względem częstotliwości oddziaływania - jako stałe.

W planie ogólnym zastosowano równoważenie rozwoju mieszkaniowego, inwestycyjnego z zachowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, celem minimalizacji oddziaływania skumulowanego.

STREFY: GOSPODARCZA I USŁUGOWA

Tereny usługowe przewidują się głównie jako ściśle powiązane z funkcją mieszkaniową, jako funkcja towarzysząca

Lokalizację terenów produkcyjnych przewiduje się głównie, w ramach istniejących stref gospodarczych. W dużej mierze obszary te skupione są w miejscach o dobrej dostępności komunikacyjnej.

Oddziaływanie na klimat lokalny

W zależności od prowadzonej działalności zagospodarowanie nowych terenów zabudową usługową i produkcyjną w mniejszym lub większym stopniu powoduje zmiany w klimacie lokalnym. Nowe zespoły zabudowy wskutek ograniczenia powierzchni terenu biologicznie czynnego (zabudowa, tereny komunikacyjne) mogą potencjalnie wpłynąć na zjawisko występowania miejskiej wyspy ciepła: podniesienie średniej temperatury powietrza, przesuszenie powietrza, obniżenie wilgotności, zaburzenie pola wiatrów, kumulacja zanieczyszczeń. Częściowe te negatywne zjawisko może być minimalizowane przez wyznaczone w planie ogólnym zagospodarowanie terenów pod różnego typu zieleń, w tym zieleń izolacyjną oraz określoną minimalną powierzchnię biologicznie czynną, która dla nowych terenów wynosi min. 30%.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Zagospodarowanie obszarów dotychczas nieużytkowanych niesie ze sobą zmiany w strukturze przyrodniczej oraz krajobrazie. Zmieniające się warunki siedliskowe powodują wycofanie się dotychczas występujących gatunków zwierząt oraz zastąpienie ich przedstawicielami fauny związanej z obszarami miejskimi.

W trakcie realizacji inwestycji związanych z budową nowych budynków przemysłowych lub usługowych w części terenów przewiduje się konieczność usunięcia drzewostanu, jeżeli będzie kolidował z planowanym zagospodarowaniem.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

Ustalenia planu ogólnego gwarantują zachowanie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych oraz możliwości regeneracji środowiska. Wprowadzają obszarowe formy zieleni wypoczynkowej i sportowej, minimalizują tym samym negatywny wpływ na bioróżnorodność.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Transformacja obszarów dotychczas nieużytkowanych w tereny miejskie stwarza potencjalne zagrożenie dla wód. Związane są one głównie ze zmianami warunków gruntowo-wodnych na terenach przeznaczonych pod zabudowę, układ drogowy i infrastrukturę techniczną oraz z potencjalnym zagrożeniem zanieczyszczenia wód podziemnych, w wyniku awarii przemysłowych. Ponadto duża powierzchnia terenów utwardzonych wiąże się ze wzrostem ilości wód opadowych odprowadzanych do wód powierzchniowych, zamiast do gruntu i wód gruntowych (ograniczenie retencji naturalnej). Zapisy planu ogólnego poprzez ustalenia wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy zmniejszają ryzyko całkowitego zabudowania terenu, a przez to negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne.. Tereny biologicznie czynne mogą być wykorzystywane do małej retencji.

Oddziaływanie na powietrze

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej związany z zagospodarowaniem nowych terenów stanowi potencjalne źródło emisji gazów do atmosfery. Również w zależności od prowadzonej działalności obszary usługowe i gospodarcze mogą potencjalnie wpłynąć negatywnie na stan środowiska przyrodniczego na obszarze miasta, w tym na stan powietrza atmosferycznego. Istotnym niekorzystnym czynnikiem jest konieczność usunięcia części istniejącego drzewostanu. Zapisy planu ogólnego poprzez ustalenia wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy zmniejszają ryzyko całkowitego zabudowania terenu, a przez to negatywnego oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Zagospodarowanie nowych terenów wiązać się będzie z pojawieniem się uciążliwości akustycznych na obszarach zabudowanych oraz na trasach prowadzących ruch do

nowoprojektowanych terenów usług oraz zabudowy przemysłowej. Stopień uciążliwości będzie zależny od intensywności zabudowy oraz rodzaju prowadzonej działalności. W celu redukcji konfliktów wywoływanych przez uciążliwość związaną z nadmiernym hałasem na terenach przemysłowych nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

W ramach powstawania nowej zabudowy ulegać będzie przekształceniom rzeźba terenu. Przy niewielkim jej zróżnicowaniu na obszarze gminy, zmiany te będą raczej znikome, oczywiście poza wykopami pod zabudowę, gdzie powierzchnia ziemi zostanie zabudowana.

Oddziaływanie na ludzi

Na planowanych terenach przemysłowych, produkcyjno-usługowych nie planuje się zabudowy mieszkaniowej. Konflikty mogą występować na styku funkcji mieszkaniowej i przemysłowej. W planie ogólnym przewidziano minimalizację konfliktu poprzez tworzenie stref przejściowych oraz pasów zieleni izolacyjnej.

W aspekcie społecznym rozwój strefy inwestycyjnym przyniesie korzystne zmiany np. poprzez wzrost zatrudnienia, a w konsekwencji rozwój gospodarczy miasta.

Oddziaływanie na krajobraz i zabytki

Planowana nowa zabudowa spowoduje zmiany w istniejącym krajobrazie. Nacisk w planie ogólnym na tworzenie stref otwartych w pewnym stopniu powinien zminimalizować negatywne skutki.

Na obszarze planowanym pod rozwój przemysłu nie występują obiekty zabytkowe, mogą natomiast obejmować obszary potencjalnego występowania zabytków archeologicznych.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Planowane w planie ogólnym zainwestowanie nie stanowi zagrożenia dla zasobów mineralnych, gdyż na ww. obszarach nie występują żadne zasoby o znaczeniu gospodarczym.

Oddziaływanie na dobra materialne

Rozwój terenów przemysłowych i usługowych przyczyni się do wzrostu wartości materialnej obszaru, a tym samym do wzrostu wartości poszczególnych nieruchomości i

dóbr materialnych.

Oddziaływanie skumulowane

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów zainwestowanych. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z urządzeń grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny powodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Przy wzroście ilości obszarów zabudowanych na terenie miasta, w przyszłości można się spodziewać efektu kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

Przewidywany poziom znaczącego oddziaływania ww. zainwestowania, przewidzianego projektem planu ogólnego, na środowisko można ocenić w następujący sposób:

- pod względem charakteru zmian – jako niekorzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako duże,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływanie - jako stałe.

STREFY: PRODUKCJI ROLNEJ, WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Obie strefy mogą przyczyniać się do zachowania mozaikowego krajobrazu wiejskiego, w którym występują pola, łąki, zadrzewienia śródpolne, a także zieleń przydomowa i ogrodowa. Takie urozmaicenie sprzyja zachowaniu siedlisk ptaków, owadów zapylających i drobnych ssaków. Pozytywnie na różnorodność wpływa ekstensywna gospodarka rolna i utrzymywanie tradycyjnych form zagospodarowania. Negatywnie może oddziaływać natomiast intensyfikacja produkcji rolnej, zwłaszcza monokultury oraz stosowanie pestycydów i nawozów, które ograniczają liczebność owadów i ptaków. W przypadku zabudowy zagrodowej negatywne skutki mogą wynikać z fragmentacji siedlisk i przekształceń naturalnych ekosystemów pod nowe obiekty.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Rolnictwo i zabudowa zagrodowa mogą wiązać się z ryzykiem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, zwłaszcza poprzez spływy biogenów (azotu i fosforu) oraz środki ochrony roślin. W strefie wielofunkcyjnej dodatkowym zagrożeniem jest nieszczelność zbiorników na ścieki oraz uszczelnianie powierzchni (place, podjazdy), co ogranicza infiltrację i naturalną retencję. Pozytywnym aspektem, szczególnie w przypadku rolnictwa ekstensywnego, może być utrzymanie infiltracji wód do gruntu i podtrzymywanie naturalnego obiegu wody.

Oddziaływanie na ludzi

Obie strefy stwarzają warunki do prowadzenia działalności rolniczej i związanej z nią aktywności gospodarczej, co wpływa pozytywnie na zatrudnienie i lokalny rozwój. Dla mieszkańców strefy wielofunkcyjnej zabudowa zagrodowa oznacza poprawę warunków mieszkaniowych i możliwości prowadzenia działalności w gospodarstwie. Z drugiej strony, w obu strefach mogą występować uciążliwości związane z zapachami pochodzącymi z hodowli zwierząt, z hałasem maszyn rolniczych, a także z intensyfikacją ruchu samochodowego w rejonach bardziej zabudowanych.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Na co dzień poziom hałasu w obu strefach jest niski i nie odbiega od tła wiejskiego. Okresowe zwiększenie hałasu może mieć miejsce w czasie prac polowych (żniwa, nawożenie, orka) oraz przy obsłudze zwierząt gospodarskich. W strefie wielofunkcyjnej, ze względu na obecność zabudowy mieszkaniowej, hałas jest odczuwany silniej, choć z reguły nie przekracza norm środowiskowych.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Rolnictwo przyczynia się do utrzymania gruntów w użytkowaniu rolnym, co jest pozytywne z punktu widzenia ochrony przestrzeni. Negatywnie oddziaływać mogą procesy degradacji gleb: erozja wodna i wietrzna, zagęszczenie gleby przez ciężki sprzęt oraz spadek żyzności wskutek intensywnego użytkowania. W strefie zabudowy zagrodowej dodatkowo występuje przekształcenie powierzchni ziemi poprzez budowę domów, budynków gospodarczych, dróg dojazdowych i placów, co prowadzi do uszczelnienia gruntu.

Oddziaływanie na krajobraz

Obie strefy w dużym stopniu zachowują wiejski charakter krajobrazu. Produkcja rolna sprzyja utrzymaniu otwartych przestrzeni, a zabudowa zagrodowa – tradycyjnego układu wsi i

towarzyszących jej terenów rolnych. Negatywnym skutkiem może być wprowadzanie dużych obiektów gospodarczych, takich jak hale produkcyjne czy wielkokubaturowe magazyny, które zakłócają harmonię krajobrazu. Podobnie niekontrolowana rozbudowa zabudowy zagrodowej może zaburzać ład przestrzenny.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Obecność dużych powierzchni przepuszczalnych w postaci pól i ogrodów sprzyja przewietrzaniu terenów i łagodzeniu ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zieleń przydomowa w strefie wielofunkcyjnej dodatkowo poprawia mikroklimat i ogranicza przegrzewanie się przestrzeni. Negatywnym zjawiskiem może być lokalne przesuszenie gleb w wyniku intensywnej gospodarki rolnej oraz stopniowe ograniczanie retencji wody przy wzroście powierzchni uszczelnionych.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Strefy te oparte są na użytkowaniu podstawowego zasobu naturalnego, jakim są gleby. Pozytywnym skutkiem jest utrzymanie ich w produkcji, co sprzyja gospodarce lokalnej. Negatywne oddziaływania pojawiają się przy nadmiernej eksploatacji – spadku żyzności, erozji oraz trwałym wyłączeniu gruntów z użytkowania rolnego pod zabudowę.

Oddziaływanie na zabytkami

Tradycyjny układ rolniczy i wiejski krajobraz kulturowy sprzyjają zachowaniu wartości historycznych, takich jak układy przestrzenne wsi. Negatywne skutki mogą się pojawiać w przypadku lokalizacji nowych, dużych obiektów rolniczych lub niekontrolowanej zabudowy, która zakłóca kontekst zabytków.

Oddziaływanie skumulowane

Obie strefy w skali lokalnej mogą oddziaływać skumulowanie na środowisko – przykładem jest stopniowe pogarszanie jakości wód wskutek wieloletniego stosowania nawozów, czy sumowanie się uciążliwości zapachowych i akustycznych w rejonach zabudowy zagrodowej. Pozytywne skutki skumulowane to utrzymanie tradycyjnego charakteru wsi, zachowanie ciągłości rolniczego krajobrazu i możliwość rozwoju zielonej gospodarki opartej na lokalnych zasobach.

STREFY: KOMUNIKACYJNA I INFRASTRUKTURALNA

W ramach terenów infrastruktury i komunikacji wyróżniamy zarówno tereny infrastruktury podziemnej, w tym różnego rodzaju sieci przesyłowe, jak infrastruktury drogowej i kolejowej. Zwłaszcza tereny związane z ruchem kołowym wywołują różne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

działania antropopresji. Rozwój tych terenów ściśle związany z zagospodarowaniem nowych obszarów ma w większym lub mniejszym stopniu destrukcyjny wpływ na poszczególne komponenty środowiska. W ramach minimalizacji negatywnego wpływu komunikacji drogowej na środowisko w planie ogólnym strefy komunikacji i infrastruktury wyznaczono wyłącznie w niezbędnym zakresie do obsługi pozostałych stref funkcjonalnych, przeważnie na terenach już istniejącej infrastruktury.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Największym zagrożeniem dla funkcjonowania systemu przyrodniczego związanego z utworzeniem nowych szlaków komunikacyjnych jest fragmentacja oraz zniszczenie siedlisk (wycinka drzew), a tym samym izolacja istniejących populacji roślin i zwierząt. Plany zawarte w planie ogólnym w tym zakresie nie przewidują większych zmian w stosunku do poprzednich dokumentów. W związku z powyższym nie przewiduje się znacznego oddziaływania na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt. W trakcie realizacji inwestycji związanych z budową nowych dróg może zaistnieć konieczność usunięcia pojedynczych drzew lub drzewostanu, jeżeli będzie kolidował z planowanym zagospodarowaniem.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Infrastruktura transportowa i techniczna zlokalizowana na terenach już zagospodarowanych ogranicza ryzyko nowych, istotnych przekształceń hydrologicznych. Negatywnym aspektem pozostaje jednak uszczelnienie powierzchni (jezdnie, place, parkingi), które zmniejsza infiltrację wód do gruntu i przyspiesza odpływ powierzchniowy, mogąc powodować lokalne podtopienia. W przypadku istniejących dróg utrzymuje się także zagrożenie zanieczyszczeń wód poprzez spływy zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi i solą drogową. W strefach infrastruktury technicznej (np. sieci kanalizacyjne, wodociągowe) pozytywnym aspektem jest możliwość lepszego gospodarowania ściekami i wodami opadowymi.

Oddziaływanie na ludzi

Rozwój i modernizacja komunikacji oraz infrastruktury technicznej sprzyja poprawie jakości życia mieszkańców – lepsza dostępność, bezpieczeństwo ruchu, poprawa standardu obsługi

w zakresie wody, kanalizacji czy energii. Negatywne skutki mogą wiązać się z uciążliwościami w czasie budowy (hałas, kurz, czasowe ograniczenie dostępności), a w przypadku dróg – z większym natężeniem ruchu i emisją spalin.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Niepodważalne jest stwierdzenie, że tereny komunikacyjne negatywnie wpływają na klimat akustyczny. Jednak nowe inwestycje drogowe wymagają decyzji środowiskowych, które określają zakres akustyczny rozwiązań technicznych. Wyzwaniem jest jednak odpowiedni dobór rozwiązań zastosowanych na terenach miejskich, które będą z jednej strony efektywnie chroniły przed hałasem, a z drugiej nie będą stanowiły dysonansu w krajobrazie miasta

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Strefy te w dużej mierze obejmują już zagospodarowane obszary, co minimalizuje nowe przekształcenia powierzchni ziemi. Potencjalnie negatywne skutki to trwałe zajęcie gruntu pod inwestycje liniowe i kubaturowe oraz uszczelnienie powierzchni. Modernizacja istniejących tras i sieci ogranicza jednak dodatkową presję przestrzenną.

Oddziaływanie na krajobraz

Elementy układu komunikacyjnego stanowią mocny akcent w krajobrazie, przy czym już od dawna wpisują się w krajobraz miasta. Nowe elementy przy rozsądnym ich zaprojektowaniu nie powinny stanowić zaburzenia w stosunku do krajobrazu naturalnego.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Zabudowa komunikacyjna i techniczna – przez uszczelnienie powierzchni i nagrzewanie nawierzchni drogowych – może lokalnie powodować efekt „wysp ciepła”. Jednak ze względu na ograniczenie do obszarów już zagospodarowanych, skala tego zjawiska w gminie będzie niewielka. Modernizacja sieci wodociągowych czy kanalizacyjnych może pośrednio poprawiać warunki klimatyczne poprzez efektywniejsze gospodarowanie zasobami wodnymi.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Planowane w planie ogólnym zainwestowanie nie stanowi zagrożenia dla zasobów mineralnych, gdyż na ww. obszarach nie występują żadne zasoby o znaczeniu gospodarczym.

Oddziaływanie na dobra materialne

Rozwój terenów infrastruktury i komunikacji przyczyni się do wzrostu wartości materialnej obszaru, a tym samym do wzrostu wartości poszczególnych nieruchomości i dóbr materialnych.

Oddziaływanie na zabytkami

Nie ma niebezpieczeństwa niekorzystnego oddziaływania ruchu aut na obiekty zabytkowe poprzez zanieczyszczenie środowiska, w tym zakwaszanie opadów atmosferycznych, oraz zwiększenie drgań i wstrząsów.

Oddziaływanie skumulowane

Przewidywany poziom znaczącego oddziaływania ww. zainwestowania, przewidzianego projektem planu ogólnego, na środowisko można ocenić w następujący sposób:

- pod względem charakteru zmian – jako lokalnie bardzo niekorzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako zupełne,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływanie - jako stałe i okresowe.

STREFY:OTWARTA,

W planie ogólnym strefa otwarta, w tym tereny zielone traktowane są preferencyjnie, ze względu na ich różnorodne funkcje oraz pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Główne funkcje zieleni:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

- funkcja rekreacyjna (tereny zielone stanowią miejsce odpoczynku, wyciszają, wpływają pozytywnie na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne, eliminując z przestrzeni miejskiej czynniki stresotwórcze, stanowią miejsce integracji, umożliwiają aktywny odpoczynek, wpływają pozytywnie na jakość życia)
- funkcja izolacyjna (zazwyczaj w formie pasów ochronnych stanowi oddzielenie od siebie funkcji wzajemnie negatywnie oddziaływających, ponadto pozytywnie wpływa na warunki bioklimatyczne)
- funkcja środowiskowa (pozytywnie wpływa na retencję wodną na terenach zurbanizowanych, oddziałuje pozytywnie na bioróżnorodność, warunki gruntowe, stan powietrza atmosferycznego, korzystnie modyfikuje mikroklimat miasta, pozytywnie wpływa na jakość wód powierzchniowych i podziemnych itp.)
- funkcja ochronna (chroni przed kurzem, dymem, silnymi wiatrami, chroni również tereny komunikacyjne przed nanoszeniem śniegu czy piasku, zieleń stanowi barierę dla rozprzestrzeniającego się ognia oraz spowalnia jego przenoszenie na dalsze tereny, o ile jest dostatecznie wilgotna)
- funkcja akustyczna (odpowiada za tłumienie hałasu powstającego przy szlakach komunikacyjnych i kolejowych oraz na terenach przemysłowych, polegające na rozpraszaniu lub pochłanianiu dźwięków).
- funkcja informacyjna, poznawcza (elementy zieleni stanowią punkty orientacyjne w przestrzeni miejskiej a także tworzą specyficzny klimat miejsca, kształtują układ urbanistyczny i nadają ład przestrzenny)
- funkcja estetyczna, artystyczna plastyczna

Przewidywany poziom znaczącego oddziaływania ww. zainwestowania, przewidzianego projektem planu ogólnego, na środowisko można ocenić w następujący sposób:

- pod względem charakteru zmian – jako bardzo korzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako duże,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,

- pod względem częstotliwości oddziaływanie - jako stałe.

Profil dodatkowy w strefie otwartej – teren elektrowni słonecznej

Profil dodatkowy umożliwiający realizację elektrowni słonecznych wyznaczono na terenach poza obszarami chronionymi.

1. Powietrze i klimat akustyczny

- Budowa elektrowni słonecznej może wiązać się z czasowym wzrostem emisji pyłów i spalin (sprzęt budowlany, transport). Oddziaływania te mają charakter krótkotrwały, odwracalny i lokalny.
- Na etapie eksploatacji instalacja fotowoltaiczna nie generuje zanieczyszczeń powietrza ani hałasu o znaczeniu ponadnormatywnym.

2. Klimat lokalny

- Instalacje fotowoltaiczne nie emitują gazów cieplarnianych ani substancji wpływających na klimat.
- Niewielkie zmiany mogą dotyczyć lokalnego bilansu energetycznego powierzchni (absorpcja promieniowania przez moduły PV zamiast gleby/roślinności), ale efekt ten ma znaczenie marginalne i nie wpływa na klimat regionalny.

3. Gleby i powierzchnia ziemi

- W trakcie budowy istnieje ryzyko czasowej degradacji gleby (ubytki roślinności, zagęszczenie przez sprzęt, możliwość lokalnych zanieczyszczeń olejami).
- W fazie eksploatacji powierzchnia gruntu pod instalacjami pozostaje biologicznie czynna – możliwe jest utrzymanie runi trawiastej lub prowadzenie ekstensywnej gospodarki łąkowej.
- Trwała utrata powierzchni biologicznie czynnej ogranicza się do obszarów fundamentów, dróg serwisowych i infrastruktury towarzyszącej.

4. Wody powierzchniowe i podziemne

- Instalacja PV nie generuje ścieków technologicznych.
- Ryzyko wpływu dotyczy jedynie okresu budowy (potencjalne zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi). Przy zachowaniu standardowych środków ochrony

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

(odpowiednie miejsca tankowania, zabezpieczenie maszyn) oddziaływania będą pomijalne.

- Zmiana stosunków wodnych jest minimalna, ponieważ konstrukcje PV są punktowo posadowione, a powierzchnia pozostaje przepuszczalna.

5. Krajobraz

- Panele fotowoltaiczne wprowadzają nowy element do krajobrazu otwartego. Skala oddziaływania zależy od ekspozycji terenu i odległości od punktów widokowych oraz zabudowy.
- Negatywne oddziaływanie można ograniczyć poprzez odpowiednie kształtowanie obrzeży farmy (np. zadrzewienia izolacyjne, pasy zieleni).

6. Świat roślinny i zwierzęcy (bioróżnorodność)

- W fazie budowy możliwe jest krótkotrwałe płoszenie fauny i usunięcie roślinności na części terenu.
- W fazie eksploatacji instalacja PV nie stanowi istotnej bariery dla przemieszczania się gatunków, a utrzymywanie użytków zielonych sprzyja zachowaniu siedlisk dla owadów i drobnych kręgowców.
- Ryzyko kolizji ptaków z panelami uznaje się za znikome w porównaniu do innych obiektów antropogenicznych.

7. Ludzie i zdrowie publiczne

- Brak emisji szkodliwych substancji, hałasu czy pól elektromagnetycznych o poziomie ponadnormatywnym.
- Pośrednio inwestycja oddziałuje pozytywnie poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.

8. Dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

- Oddziaływanie na zabytki i obiekty kulturowe ogranicza się do aspektów krajobrazowych (widoczność instalacji).

- Przy właściwym usytuowaniu i osłonięciu inwestycja nie zagraża wartościom kulturowym.

9. Powiązania z innymi przedsięwzięciami

- Elektrownia słoneczna może współistnieć z rolnictwem ekstensywnym lub terenami technicznymi.
- W skali regionalnej przyczynia się do rozwoju OZE i ograniczenia presji energetyki konwencjonalnej na środowisko.

VII ODDZIAŁYWANIE REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA FORMY OCHRONY PRZYRODY

W planie ogólnym uwzględniono występowanie obszarów powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a także obowiązki wynikające z ich ochrony. Polityka przestrzenna w ich obrębie została zdefiniowana w taki sposób, aby zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania na przyrodę obszarów chronionych. Na terenie gminy Małomice zlokalizowane są formy ochrony przyrody wymienione w dziale IV niniejszego opracowania. Na obszarach objętych ochroną przyrody nie przewiduje się ich zmiany zagospodarowania. W planie ogólnym dla tych obszarów wyznaczono strefy otwarte.

ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO POZA OBSZAREM MIASTA

Zagospodarowanie przyjęte w planie ogólnym może powodować wystąpienie oddziaływań na środowisko poza ustalonymi granicami gminy. Oddziaływanie to głównie może być powiązane z funkcjonowaniem terenów komunikacyjnych, których rozwój może nastąpić w wyniku większego zainwestowania na obszarze gminy.

VIII INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Planowane zapisy w planie ogólnym nie zawierają rozstrzygnięć, ani nie stwarzają możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru gminy nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

IX PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W ramach polityki określonej w planie ogólnym przewidziano rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko polegające na dążeniu do lokalizowania nowej zabudowy w pierwszej kolejności na obszarach o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, przede wszystkim poprzez uzupełnienie istniejącej zabudowy., tym samym nie pochłanianie nowych terenów pod zabudowę, Takie działanie ogranicza rozprzestrzenianie się negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty przyrodnicze. Przy wyznaczeniu stref planistycznych wzięto pod uwagę uwarunkowania ekofizjograficzne, w szczególności przydatność terenów dla rozwoju funkcji użytkowych oraz występowanie terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie, z uwagi na cechy zasobów przyrodniczych powinny być zachowane dla prawidłowego funkcjonowania środowiska i różnorodności biologicznej. Uwzględniono również występowanie krajobrazów priorytetowych wynikających z audytu krajobrazowego województwa lubuskiego „Obszar wiejski między Żaganiem, Szprotawą i Nowym Miasteczkiem” (id 1708), „Park pałacowy w Małomicach” (id 306), „Łęgi w Małomicach w dolinie Bobru” (id 1053), „Bory Dolnośląskie” (id 1684) i „Obszar wiejski Leszno Dolne w dolinie Bobru” (id 792) ustalając dla nich funkcjonalność i parametry, które nie zaburzają ich cennych walorów krajobrazowych.

X PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W odniesieniu do ustalonych w planie ogólnym stref planistycznych nie proponuje się rozwiązań alternatywnych. Plan ogólny nakreśla kierunek rozwoju danej przestrzeni i stanowi wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na etapie ich opracowania można rozważać rozwiązania alternatywne. Zaproponowane strefy planistyczne są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z przepisami odrębnymi i wykorzystują instrumenty planistyczne służące zrównoważonemu rozwojowi.

XI ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Wyznaczone strefy planistyczne w planie ogólnym uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i zostały określone z myślą o ochronie cennych walorów przyrodniczych i ograniczeniu negatywnego oddziaływania a środowisko, tym samym uwzględniają cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych opracowywanych na szczeblu krajowym i regionalnym oraz w dyrektywach Unii Europejskiej.

Dokumenty rangi międzynarodowej i wspólnotowej	
Nazwa dokumentu	Cel ochrony środowiska
Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.	Ochrona roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

<p>Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo)</p>	<p>Powstrzymanie przemieszczania się szkodliwych zanieczyszczeń na dalekie odległości</p>
<p>Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,</p>	<p>Powstrzymanie niekorzystnych zmian klimatycznych – ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (w tym dwutlenku węgla)</p>
<p>Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r.</p>	
<p>Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej</p>	<p>Ochrona siedlisk i zwierząt (w tym ptaków) mających znaczenie dla utrzymania różnicowania biologicznego, tworzenie sieci obszarów Natura 2000</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

<p>Siec i Ekologicznej NATURA 2000</p>	
--	--

Dokumenty rangi krajowej	
Nazwa dokumentu	Cel ochrony środowiska
Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań	Ochrona bioróżnorodności
Krajowy Program Zwiększania Lesistości	Zwiększenie powierzchni lasów
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków w Komunalnych	Rozbudowa systemów oczyszczania ścieków
Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (w szczególności wykorzystanie energii elektrycznej z wiatru) w krajowym bilansie energetycznym
Polityka Energetycznej Polski do 2030 roku	
Opracowania rangi lokalnej	
Nazwa dokumentu	Cel ochrony środowiska

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

Gmina Małomicej opracowanie ekofizjograficzne	Ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz eliminacja ewentualnych konfliktów zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju
Program Ochrony Środowiska dla Łużyckiego Związku Gmin na lata 2018 – 2021 z perspektywą na lata 2022 – 2025	Systemowe ograniczenie niskiej emisji.

XII PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Stan realizacji zamierzeń planistycznych powinien być okresowo weryfikowany przez aktualizację inwentaryzacji zagospodarowania poszczególnych terenów i monitoring wykonanych inwestycji

Zarówno odnośnie planu ogólnego jak i planów miejscowych istnieje ustawowy obowiązek, co najmniej raz w czasie trwania kadencji, dokonania oceny aktualności powyższych dokumentów, przy uwzględnieniu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością. Ponadto stan środowiska w dalszym ciągu będzie monitorowany przez odpowiednie służby (m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska).

XIII STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza oraz ocena przewidywanych wpływów na środowisko, które mogą wynikać z realizacji zapisów projektu Planu Ogólnego gminy Małomice. Zakres opracowania obejmuje teren gminy w jej granicach administracyjnych. Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY MAŁOMICE

projektu planu ogólnego wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2081). Zgodnie z art. 46 ust. 1 wskazanej ustawy organ administracji publicznej przygotowujący projekt planu ogólnego zobowiązany jest do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zakres i treść prognozy zostały opracowane z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. dotyczącej udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko.

W trakcie przygotowywania prognozy dokonano analizy wyznaczonych w planie ogólnym stref planistycznych pod kątem ich wpływu na środowisko, możliwości ograniczenia potencjalnych uciążliwości oraz przewidywanych zmian w środowisku wynikających z realizacji ustaleń planu. W analizach uwzględniono możliwą skalę oddziaływań, a także odporność środowiska przyrodniczego na presję wynikającą z rozwoju terenów mieszkaniowo-usługowych, przemysłowych oraz aktywności rekreacyjnej człowieka.

Inwestycje realizowane na podstawie ustaleń planu ogólnego mogą powodować powstawanie różnorodnych skutków w środowisku, zróżnicowanych pod względem czasu ich trwania, możliwości odwrócenia, prawdopodobieństwa wystąpienia, stopnia szkodliwości, zasięgu przestrzennego zmian oraz ewentualnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Podsumowując należy stwierdzić, że przy jednoczesnym przestrzeganiu zapisów projektu planu ogólnego oraz wytycznych zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym, a także przy właściwym nadzorze nad nowymi inwestycjami sprawowanym przez odpowiednie służby, możliwe będzie ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko, który może pojawić się w wyniku realizacji ustaleń planu. Przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania w zakresie ochrony przyrody i środowiska można uznać za wystarczające do łagodzenia potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych na analizowanym obszarze.

Jednocześnie rozwiązania planistyczne zastosowane w planie ogólnym ograniczają możliwość kumulacji oddziaływań poprzez wyznaczenie stref przeznaczonych pod zabudowę w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, bez istotnej ingerencji w istniejący układ osadniczy oraz środowiskowy. Planowane zagospodarowanie terenu nie narusza także ciągłości korytarzy ekologicznych, a wprowadzenie odpowiednich parametrów

urbanistycznych przyczynia się do zmniejszenia negatywnych oddziaływań związanych z retencją wód.

XIV BIBLIOGRAFIA

LabGIS Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego gminy Małomice, Gdynia, luty 2025

Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Warszawa 2000

Woś A., Klimat Polski, Warszawa 1999.

Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego, Zielona Góra 2022

W trakcie prac nad projektem korzystano z informacji udostępnionych na portalach internetowych:

- <http://malomice.bip.pbox.pl/public/>
- <https://mapa.korytarze.pl/>
- <https://malomice.e-mapa.net/>
- <http://lubuskie.pl>
- <http://bazagis.pgi.gov.pl>
- <http://mapy.isok.gov.pl>

Żary, 01.04.2026r.

OŚWIADCZENIE

Świadoma odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia ja niżej podpisana Małgorzata Sadowska, oświadczam iż spełniam wymagania co do autorów prognozy oddziaływania na środowisko zawarte w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Małgorzata Sadowska